

Algforskarssommar 2025, Rapport 3, vecka 24.

Sammanställning av när blåstången blir mogen och klar att föröka sig i Östersjön 2025.

En stor, fin grunt växande blåstångsplanta från Snickarhaken, Åhus. De blev mogna ovanligt tidigt i år och förökade sig redan den 13 april efter en tidig varm period. Foto S. Peterson.

Vattentemperaturen ökar successivt på våren. När vattentemperaturen har nått ungefär 8-12 grader har blåstången hunnit utveckla förökningstoppar med mogna ägg- och spermiesamlingar. Detta sker vid samma tid varje år i ett visst område utmed Östersjöns kust. Däremot kommer tidpunkten för de största utsläppen att variera beroende på när fullmånen respektive nymåne inträffar det aktuella året i förhållande till när tången blivit mogen.

Förloppet ser ut så att blåstången först blir mogen i Öresund, sedan i Södra Egentliga Östersjön och till sist i de norra delarna av Stockholms skärgård. Men det finns också stora lokala skillnader. I en grund skyddad vik, långt in i en skärgård blir tången mogen tidigare eftersom vattnet värms upp snabbare än utanför i mer öppet i vattnet.

En annan intressant skillnad är att jämföra den finska och svenska kusten. Vi har i år också haft deltagare från Finland där det sker lite senare beroende på att vattnet är kallare än på svenska kusten. Skillnaden syns tydligt på kartan med ytvattentemperaturer från maj 2009.

Resultat. När blir tången mogen i Östersjön 2025. Karta över ytvattentemperatur i maj 2009

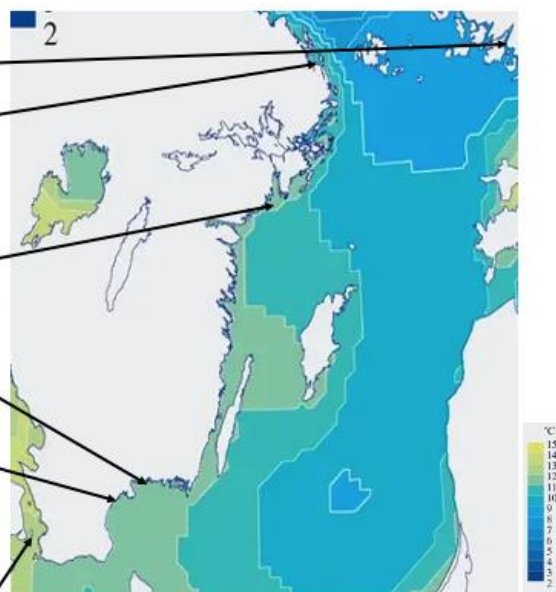
Finland, Pargas lite söder om Åbo.
Fullmåne 12 maj ca. 11 °C. Inte mogen

Stockholms skärgård
Rådmansö, Inre Horsfjärden o Askö
Fullmåne 12 maj. ca. 9,5 - 10,4 °C.
Årets första stora utsläpp kom
den 27 maj, 12.5 °C när jag var på
Askölaboratoriet strax utanför Trosa.

Södra Egentliga Östersjön
Karlshamn, Kollevik.
Fullmåne 12 maj, ca 12,5 °C. Mogen.

Åhus, Snickarhaken o Revhaken.
En tidig observation vid Snickarhaken
var den redan mogen 13 april ca 8 °C.
Kan ha varit varmare en period innan
Fullmåne 12 maj, ca 12,5 °C. Mogen.

Öresund -få rapporter
Nymåne 27 april, ca.13 °C. Mogen.
Ev. redan moget vid fullmånen 13 april.

Några rapporter från Bottenhavet har inte kommit in ännu. Där bör den bli mogen till nymånen 25 juni eller kanske först till fullmånen den 10de juli. Skulle vara intressant att få några rapporter från Bottenhavet i år också.

Som vanligt har vi fått in fina bilder på mogna hon -och hanplantor från deltagare.

Tydliga samlingar av oogon.
honplanta. 8 ägg/oogon

Vackert snitt med orange samlingar av antheridier
fulla med spermier från en hanplanta.

Det var fullmåne i natt och jag var på Askölaboratoriet i Trosa skärgård för att undersöka blåstångens förökning som så många gånger tidigare. För den riktigt intresserade kommer här några foton från nattens utsläpp som blev riktigt sent eller kanske bättre att kalla det tidigt. Men såhär års går ju solen upp tidigt.

I burkarna ligger avklippta toppar från hanplantor och i de flata glaspetriskålarna toppar från honplantor. Båda precis täckta med brackvatten. Har man mycket förökningstoppar av honplantor funkar pajformar fint. Sen när förberedelserna är klara startar väntan. När det syns små mörka prickar eller vattnet blir färgat är det dags att filtrera bort annat än ägg och spermiesamlingar. Med ett bra mikroskop syns de fint rundade äggen och med lite tur går det att se små, små spermier simma runt och försöka hitta ett ägg. Lika spännande och fascinerande varje gång jag får vara med om det.

Tack för all hjälp vi får från er alla.
Och soliga hälsningar från Algforskarsommar
Lena och Ellen